

**מאמר** (ה, ט) טוב שידליקו בברכה בקטנותם מדין חינוך. ולצורך חינוך אין ברכה לבטלה כמובא בשו"ע רטו ג. (שכתב השו"ע 'מותר ללמד לתנוקות הברכות כתקנו ואף על פי שהם מברכין לבטלה בשעת הלימוד. ובמשנ"ב שם: אפילו שלומד שלא בזמנו).

## חיוב אורח ושותפים בנר חנוכה

### מצות ההדלקה ודין מהדרין

*מצוה בנר אחד לכל בני הבית. הידור נר אחד לכל אחד מבני הבית. והידור יותר להוסיף נרות כמנין הימים.*

#### - תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

תנו רבנן: מצות חנוכה נר איש וביתו נר אחד בכל לילה, ואם וכל בני ביתו סגי להו נר אחד.

והמהדרין - נר לכל אחד ואחד. עשין נר אחד בכל לילה לכל אחד ואחד מבני הבית והמהדרין מן המהדרין, בית שמאי אומרים: יום ראשון מדליק שמנה, מכאן ואילך פוחת והולך; ובית הלל אומרים: יום ראשון מדליק אחת, מכאן ואילך מוסיף והולך.

*לתוספות מוכרח שתוספת הידור בכמות הנרות חוזרת להדלקה בחנוכה אחת*

#### - תוספות מסכת שבת דף כא עמוד ב

והמהדרין מן המהדרין - נראה לר"י דב"ש וב"ה לא קיימי אלא אנר איש וביתו שכן יש יותר הידור דאיכא היכרא כשמוסיף והולך או מחסר שהוא כנגד ימים הנכנסים או היוצאים אבל אם עושה נר לכל אחד אפי' יוסיף מכאן ואילך ליכא היכרא שיסברו שכך יש בני אדם בבית.

*לרמב"ם תוספת הידור היא בחנוכה הפרטית של כל אחד מבני הבית*

#### - רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ד הלכה א

כמה נרות הוא מדליק בחנוכה, מצותה שיהיה כל בית ובית מדליק נר אחד בין שהיו אנשי הבית מרובין בין שלא היה בו אלא אדם אחד, והמהדר את המצוה מדליק נרות כמנין אנשי הבית נר לכל אחד ואחד בין אנשים בין נשים, והמהדר יתר על זה ועושה מצוה מן המובחר מדליק נר לכל אחד ואחד בלילה הראשון ומוסיף והולך בכל לילה ולילה נר אחד.

*השו"ע פסק כתוספות שכל בני הבית מדליקים בחנוכה אחת והרמ"א פסק לרמב"ם חנוכה לכל אחד מבני הבית*

#### - שולחן ערוך אורח חיים הלכות חנוכה סימן תרעא סעיף ב

כמה נרות מדליק; בלילה הראשון מדליק אחד, מכאן ואילך מוסיף והולך אחד בכל לילה עד שבלייל האחרון יהיו שמונה, ואפילו אם רבים בני הבית לא ידליקו יותר.

הגה: וי"א דכל אחד מבני הבית ידליק (הרמב"ם), וכן המנהג פשוט; ויזהרו ליתן כל אחד ואחד נרותיו במקום מיוחד, כדי שיהא היכר כמה נרות מדליקין.

### דין הקטנים הספרדים

#### - שולחן ערוך אורח חיים הלכות חנוכה סימן תרעז סעיף ב

קטן שהגיע לחינוך צריך להדליק.

**מג"א** (נ): קטן. אפשר דמיירי שיש לו בית.

**אור לציון** (אול"צ ד, מב א) עדיף שלא יברך, מכל מקום אם הוא מאוד רוצה בכך, רשאי אביו להרשות לו להדליק ולברך. 'שדבר המתור לגדול מבני אשכנז, פשוט הוא שיש להתיר כן לקטן מבני ספרד. וכן להיפק'.

### אורח בנרות חנוכה

*אדם יוצא בהדלקה שבביתו הקבוע ואם מתארח בקביעות במקום אחר משתתף שם בפרוטה*

#### - תלמוד בבלי מסכת שבת דף כג עמוד א

אמר רב ששת: אכסנאי אומץ חייב בנר חנוכה. אמר רבי זירא: מריש כי היונא בי רב משתתפנא בפריטי בהדי אושפיזא. בתר דנסיבי איתתא ופעמיס שהיימי אכסנאי ללמוד תורה אמינא: השתא ודאי לא צריכנא, דקא מדליקי עלוי דגזילי בגו ביתאי דניתי<sup>5</sup>.

*גם הדלקה של שאר בני ביתו מועילה*

#### - ספר הפרנס סימן קנב

ומי שהוא אורח ויודע שמדליקין עליו בביתו אשתו או אביו ואמו או בני ביתו אז אין צריך לתת להם מעות להשתתף במקום שהוא.

#### - שולחן ערוך אורח חיים הלכות חנוכה סימן תרעז א

אכסנאי שאין מדליקין עליו בביתו, צריך לתת פרוטה לבעל הבית להשתתף עמו בשמן של נר חנוכה;

*נחלקו הפוסקים האם צריך להוסיף בשמן עבור האורח*

#### - כף החיים אורח חיים סימן תרע"ז אות א'

**ב"ח** (א), **שכנה** ג' הגה"ט אות ב', **מ"א** (א). **משנ"ב** (ג): כתב באגודה שמעתי מי ששותף עם חבריו לנ"ח צריך להוסיף מה שיתן לו חבריו ע"כ. וטעמו דאם לא ניכר שהוסיף בשביל חבריו איכא חשדא לומר שלא נשתתף ולפ"ז אפי' לא הוסיף כל מה שנתן לו אלא מקצת נמי סגי דניכר שנשתתף במה שהוסיף על מה שהיה רגיל.

**א"ר** (ב): ומיהו מדברי הא"ר<sup>4</sup> אות ב' משמע שצריך שיתן בעה"ב שמן כשיעור חצי שעה בשביל האכסנאי כמ"ש א"א אות א'

**והפ"ח** (א) כתב דא"צ להוסיף בנר מה שנתן לו ומ"ש הב"ח להוסיף מקצת לא נהירא יעו"ש.

וכ"נ משמעות הפו' שכתבו דסגי בפרוטה משמע דא"צ להוסיף בשביל האורח רק מעט יותר מכשיעור להיכרא בעלמא:

Ⓢ **ולמעשה** היום שמקובל לשים שמן יותר מחצי שעה אין בזה נפק"מ.

### אכסנאי שרוצה להחמיר ולהדליק

*תרומת הדשן מביא בשם גדול שהדליק כיון שכוונת הגמרא רק שאינו חייב אבל יכול ועוד שמחשש שישכחו להדליק בביתו. ותרומת בדשן התיר מדין מהדרין.*

#### - תרומת הדשן סימן קא

שאלה: אכסנאי שהוא נשוי רשאי הוא להדליק בברכה חוץ לביתו או לאו? תשובה: יראה דצריך לדקדק בדבר. אחד מהגדולים הורה ונהג דרשאי להדליק בברכה. ואמר אף על גב דאמרינן בגמרא דכיון דנסיבנא אמינא השתא ודאי לא צריכנא, היינו דלא מחייב, אבל אי בעי מצי להדליק, ולא הוי ברכה לבטלה, "דהוי נמי בכלל המהדרין.



*הרמ"א הביא את דעת מהרי"ל להדליק גם כשנמצא חוץ לבית*

#### - שולחן ערוך אורח חיים הלכות חנוכה סימן תרעז סעיף ג

**רמ"א:** ואפי' אם הוא אצל יהודים ורואה הנרות, אם רוצה להחמיר על עצמו ולהדליק בפני עצמו, מדליק ומברך עליהם, וכן נוהגין (ת"ה ומהרי"ל בתשובת מהרי"ל סי' קמ"ה).

*למנהג האשכנזים אדם שחוף לביתו צריך תחילה לכוין שלא לצאת ידי חובה בהדלקת של אשתו וגם אז לכתחילה לשמוע ברכה ממישהו אחר ולהדליק*

#### - משנה ברורה סימן תרעז ס"ק טו- טז

(טו) אם רוצה להחמיר וכו' - ר"ל אף דמדינא פטור להדליק אם מדליקין עליו בביתו מ"מ אם רוצה להחמיר על עצמו ולהדליק בעצמו רשאי ובלבד שיכוין במחשבתו קודם שעת ההדלקה שאינו רוצה לצאת בשל אשתו וממילא לית כאן משום ברכה לבטלה דכיון שאינו רוצה לצאת בהדלקתה חל חיוב הדלקה עליה:

טז. וכן נוהגין: ויש מן הפוסקים שסוברין אחרי דחז"ל פטרוהו ע"י הדלקת אשתו לא כל כמיניה לומר איני רוצה לצאת בשל אשתי וידליק בלא ברכה. והנה אף דודאי אין למחות ביד הנוהגין לברך אחרי דהרבה אחרונים הסכימו לברך מ"מ טוב יותר להזר לשמוע הברכות מפי אחר ויענה אמן [יכוין לצאת בהן] וידליק נרותיו או יראה לשער להדליק נרותיו ולברך עליהן זמן מה קודם שמדלקת אשתו בביתו דהיינו שהיא מדלקת אחר מעריב כמנהג העולם והוא ידליק קודם מעריב:

### שותפים בדירה אחת - אחים ששכרו צימר למשפחות

#### הסוברים שיכולת שיתוף תלויה באכילה יחד

*לתוס' ומאירי בעלי בתים שגרים בבית אחד ושותפים באוכל חייבים להדליק או להשתתף ואין דינם כמשפחה*

#### - בית הבחירה (מאירי) מסכת שבת דף כג עמוד א

חכמי התוספות כתבו ששני בעלי בתים הדרים בבית אחד וסמוכים על שולחן א' אפי' בן גדול ונשאוי בבית אביו צריך להדליק או להשתתף (וכן כתב הב"ה"ל בשם הפר"ח).

וזו השניה (בן גדול) מיהא אינה נראית כלל שלא נאמרו הדברים אלא בזרים שאינם מכלל בני הבית אבל כל שהוא מכלל בני הבית אינו צריך כלום.

*המגיד משנה כתב שאם חלוקים בעיסתם חייבים להדליק כל אחד בנפרד*

#### - מגיד משנה הלכות מגילה וחנוכה פרק ד הלכה ד

[ד] נר שיש לה שתי פיות וכו'. מימרא (דף כ"ג:) שם כלשונו ופירש"י ז"ל לשני בני אדם למהדרין שעושין נר לכל אחד ואחד וכן פירשו בעיטור. ולי נראה... כגון שני בני אדם הנכנסין בפתח אחד והם חלוקים בעיסתן ואינן סמוכין על שלחן אחד שכל אחד צריך להדליק, כך נ"ל:

ומכאן כתב הפרי חדש שאנשים שחלוקים בעיסתם לא מועיל שיתוף. (אמנם אפשר להסביר שכוונת המ"מ שבסבתם לא יוצאים בהדלקה אחת אבל שיתוף יועיל)

ועוד איכא למיחש דילמא מישתלי אינשי ביתיה ולא מידלק עילויה. ואמר שכן אירע לו פעם אחת, דאיהו לא מדלק משום דהוה סומך עליה, ואיהו נמי לא מדלקה משום דסבורה היתה דהוה ידליק עליה במקום שהוא .

ונחלק עליו אחד מהגדולים תלמידו, ואמר דהואיל ולא צריך ופטור מן הדבר א"כ היה נקרא הדיוט אם יעשה. וכ"ש דהוה ברכה לבטלה, כיון דלא אשכחן מהדרין זה בתלמוד, ע"כ דבריהם.

ונראה דאותו טעם שאמר אחד מהגדולים הראשונים, דאיכא למיחש דילמא מישתלי אינשי ביתיה, ואמר שכן אירע לו פעם אחת אין טעם זה מספיק כלל. . . .

אמנם מטעם מהדרין אפשר ויתכן שפיר דמי להדליק בברכה כה"ג (למרות שלכאורה זה חידוש גדול לומר שיהיה דין מהדרין כשאין שם את עצם ההדלקה), דכי היכא דישי הידור בנר לכל אחד ואחד בבית אחד, ה"נ יש הידור בנר לאיש ונר לאשתו בשני מקומות. והתנא לא פסיקא ליה למיתני הך מהדרין, דלא שכיחא כולי האי. וכיון דאשכחן בתלמוד מהדרין, ומהדרין מן המהדרין, אין זה כמוסיף על התלמוד שהוא גורע .

*למנהג האשכנזים שכל אחד מדליק, אדם שלא ידליק יש עליו חשד. ומנהג מקומו של רבי זירא היה שלא מדליקים ולכן גם מתחילה השתתף ולא הדליק.*

#### - שו"ת מהרי"ל סימן קמה

[שאלה]... ועל נר חנוכה היכא דמדליקין עליו בגו ביתא בודאי, אם צריך להשתתף אעפ"כ **מפני חשדא** בני הבית או אם די כשיודיע להם. ואם גם הוא מדליק ומכניס עצמו לחיוב אם מברך עליו, שהרי לא גרע מן המהדרין שהרי חזינן דמברכין, או אם נאמר שאינן בכלל המהדרין שהרי פטור אפילו לדין שעושין כמהדרין, גם מדלא עבד רבי זירא המצוה עצמה וסמך על ביתו.

[תשובה] נר חנוכה נהוג בכל דוכתי' שכל אורחים ובוחרים מדליקין אף על גב דמדליקין על כל אחד ואחד בביתו. ושמא בימי ר' זירא דלא היו מדליקין אלא על פתחי חצירות והבתים אין לחוש, אבל השתא דהיכירא לבני הבית מי מפסי להכיר אם הוא נשאוי או לא, ולהאי דנהוג האידנא להדליק נר כל אחד ואחד, ודלא כמו שפסק ר"י דיותר הידור בנר איש וביתו ולהוסיף א"כ אתו למחשדי' ומשום ברכה לבטלה אין כאן כיון דאין רוצה לצאת בשל אשתו ממילא חל חיובא עלי' ומר' זירא אין ראייה דהא קמן הוא משתתף מעיקרא והאידינא רובא דעלמא אין משתתפין. וטעמא נראה דשייך חשדא אפי' לדין דלא נתן דבריהם לשיעוריה'.

*הבית יוסף חשף לברכה שאינה צריכה*

#### - בית יוסף אורח חיים סימן תרעז

ג (ב) כתוב בתרומת הדשן (סי' קא) דאכסנאי שהוא נשוי אם רצה להדליק ולברך משום הידור שפיר דמי ולי נראה דאין לסמוך על זה לברך ברכה שאינה צריכה:

### פסקי השו"ע והרמ"א

#### - שולחן ערוך אורח חיים הלכות חנוכה סימן תרעז א

אכסנאי שאין מדליקין עליו בביתו, צריך לתת פרוטה לבעל הבית **להשתתף** עמו בשמן של נר חנוכה;

### הסוברים שלעולם משתתפים

*השיבולי הלקט כתב שדעת רוב המוסקים שלעולם שני בעלי בתים בבית אחד משתתפים בהדלקה אחת. ומשמע שגם כשחלוקים בעיסתם.*

#### - ספר שבלי הלקט ענין חנוכה סימן קפה

מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל שני בעלי בתים היו בבית אחד והצריכם רבינו ר' דוד הלוי זצ"ל להדליק שתי נרות זה בפתח זה וזה בפתח זה אבל שאר רבותינו אומרים אין צריכין בבית אחד אלא להשתתף יחד.

*לתרומה כל שנמצאים בבית אחד יכולים להשתתף ואפילו שחלוקים באכילה*

#### - ספר התרומה סימנים הלכות שבת סימן רכט

ואנשים הרבה בבית אף על פי שחלוקים באכילה ישתתפו יחד לקנות נר אחד ותו לא. (וכן נראה דעת העיטור בספר עשרת הדברות הובא בקובץ שיטות קמאי)

### הסוברים שלא שייך שיתוף כשאין בעל הבית

*כשלא שותפים באוכל בפרי מגדים מסתפק אם מועיל שיתוף או כל אחד ידליק לעצמו*

#### - פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן תרעו ס"ק ג

וב' בעלי בתים בחדר אחד ואין סומכין, כי אם כל אחד אוכל משלו, צ"ע אם די בשיתוף, וצריך כל אחד מדינא להדליק בשלו, ואורח אפשר הקילו, כאמור, עיין אות ח' (שהבין שחלקו בזה הפ"ח והלבוש):

### הדין למעשה

**למנהג הספרדים** אפילו אוכלים כל אחד בפני עצמו ישתתפו בפרוטה ואחד ידליק ויברך עבור כולם (בא"ח וישב ז"ל, כה"ח תרעא יב. מאמ"ר יא כז).

**למנהג האשכנזים** כשלא שותפים באוכל נסתפקו אם מועיל השתתפות (ביה"ל תרע"ז א' עמ"י) ולכן ינהגו כמנהגם בדין מהדרין שכל אחד מדליק לעצמו. ואם שותפים באוכל רשאים להשתתף יחד ולהדליק.

### **בחורי ישיבה הנמצאים שם בקביעות**

#### - ספר התרומה סימנים הלכות שבת סימן רכט

ואם הוא במקום אחד כגון תלמידים הבאים ללמוד חוץ מביתם או אורח אין צריך ליתן בנר אם יודע שאשתו או בניו או אביו ואמו מדליקין בשבילו במקומו כדאמר רבי זירא מרישא הוינא משתתף בהדי אושפיזאי כיון דנסיבנא לא צריכנא דקא מדלקו עלאי בגו ביתאי.

#### - ספר מצוות קטן מצוה רפ

ובחורים שהם בביתם של רבם או בבית של אחרים משתתפין עם בעל הבית בפרוטות ואם יש להם אשה המדלקת בתוך ביתם אינם צריכים.

*לרש"ל בחורים חייבים להשתתף בפרוטה - ומשמע שלא יוצאים בהדלקת חוניהם כי גרים בישיבה*

#### - שו"ת מהרש"ל סימן פה

אבל היכא שאינו רוצה לצאת בהדלקה של אשתו שמדלקת עליו בבית נראה דלא כל כמיניה ואינו יכול לברך.

ומה שהאידנא הבחורים מחמירים על עצמם שלא להשתתף בפריטי ועדיפי לדעתיהוה מרבי זירא (שם כ"ג) זהו מנהג אשכנז שמגביהין הטפל ומניחין העיקר והלואי שלא יקילו במצות החמורות.

*המשנ"ב מביין שבחור שסמוך על שלחן פטור מהשתתפות כשסמוך שם בקביעות. ודעת הפ"ח שגם כשסמוך בקביעות חייב להשתתף.*

#### - משנה ברורה סימן תרעו ס"ק א

(א) אכסנאי וכו' - וה"ה הבחורים שלומדים שלא בביתם צריכין להשתתף עכ"פ ודוקא בבחור שאוכל בפ"ע אבל אם סמוך על שולחן בעה"ב הוא בכלל ב"ב וה"ה משרתיו כיון שהם סמוכין על שולחן בקביעות מדינא א"צ להדליק אא"כ רוצה להיות מן המהדרין:

**באור הלכה סימן תרעו סעיף א:** ועיין בפר"ח דלדידיה בכל גונו צריך להשתתף (גם כשסמוך בקביעות. שעה"צ יט)

#### - מאמ"ר מרדכי חנוכה פרק יא אות ה

בני ישיבה או חיילים ספרדים שנמצאים מחוץ לביתם ואינם נשואים וסמוכים על שולחן אביהם - מעיקר הדין יוצאים ידי חובה בהדלקת אביהם בבית. ואם יש להם חדר מיוחד שלא בבית ההורים או שגרים בפנימייה - ידליקו שם בלא ברכה, ואם יש איתם בחור אשכנזי בחדר - ישתתפו עמו בפרוטה וישמעו ממנו את הברכות. (ובהערה כתב שידליקו מדין חשד) ילקו"י פורים עמוד תעו: אינם צריכם להדליק או להשתתף ואם רוצים להחמיר על עצמם ידליקו בלי ברכה.

### **הדלקה קודם אשתו/ הוריו**

#### - שו"ת רב פעלים חלק ב - אור"ח נ - בעניין ברכה לגבר בנר שבת בחדר השינה

*החיד"א תמהה מדוע השו"ע שבעצמו התיר בברכות השחר ובאר מצוות לשמוע ולברך שוב כאן עומד על כך שלא יכול לכוין שלא לצאת*

*יש לחלק בין נר חנוכה שבנר חנוכה אין המצוה תלויה ברצונו אלא במציאות ההדלקה בביתו*

ואפשר לחלק בין זו לכל הני, דכל הנך בשעת אמירת חבירו הברכה הדבר תלוי בו, דצריך לכוין לצאת בברכת חבירו, ואם לא כיון לא יצא, אף שיכוין המברך להוציא, וכיון שבו הדבר תלוי אם לא כיון לצאת ויכיר לעצמו לא הוי ברכה שאינה צריכה, אבל הכא שאין תלוי בכוונתו כלל, ובין יכוין לצאת בהדלקת אשתו בין לא יכוין פטיר ועטיר בהדלקת ביתו, וממילא הוא יוצא ולא שבקי רווחא דדידיה דלבעי כוונה לצאת, בכי הא סבר מרן דהוי ברכה שאינה צריכה, כנ"ל לדעת מרן ז"ל, עכ"ל הגאון חיד"א ז"ל שם.

*בהדלקת נר שבת בחדר השינה שונה מנר חנוכה כיון שבשבת יש חיוב בכל אחד מהחדרים*

והנה ודאי בנ"ד איכא חיובא מן הדין בהדלקת חדר השינה, ואין זו חומרא והידור כהך דאכסנאי, ונראה דגם מרן ז"ל יודה בזה, דאין זו ברכה שאינה צריכה.

*כשמקדים ומברך לא שייך החשש שיוצא בעל כרחו בהדלקת אשתו גם בנר חנוכה ואפילו אם נניח במונח דשוה הא להא לדעת מרן, מ"מ לפי חילוק הנ"ל שעשה הגאון חיד"א ז"ל לדעת מרן ז"ל, מוכרח אתה לומר דאם קדים הבעל והדליק קודם שתדליק אשתו, ואינו רוצה להיות נפטר בברכת*

<sup>1</sup> כדברי השו"ע לענין שבת רס"ג ח

### סיכום להלכה

**מהדרין מן המהדרין** - מנהג הספרדים שכל בני הבית יוצאים בהדלקה אחת ומנהג האשכנזים שכל אחד מדליק לעצמו

**ילדים ספרדים** שרוצים להדליק בברכה יש להם על מה לסמוך (אול"צ ד, מב א) ויש אומרים שטוב שינהגו כך לחינוך (מאמ"ר ה, יד)

**אורח** - אם מדליקים עליו בביתו יוצא ידי חובת המצווה ואם אין מי שמדליק עליו בביתו צריך להשתתף בפרוטה.

**אורח שרוצה להדר** - למנהג הספרדים לא יכול לברך על ההדלקה. וגם למנהג האשכנזים הגם שיכול לברך טוב יותר שישמע הברכות מהמארח וידליק או שיכוין להדליק קודם שמדליקים בביתו ואז ידליק בברכה (משנב תרעו טז).

**שותפים בדירה אחת** - למנהג הספרדים משתתפים בשמן בין אם חלוקים בעיסתם ובין אם שותפים באוכל. ולמנהג האשכנזים אם שותפים באוכל יכולים להשתתף ואם חלוקים באוכל ידליק כל אחד בפני עצמו.

**בחורי ישיבה** - יש לדון האם ביתם הוא הישיבה או בית הוריהם ולמעשה למנהג הספרדים העיקר שיוצאים בבית הוריהם אך נכון שידליקו בישיבה ללא ברכה או ישתתפו בפרוטה עם אחר. ולמנהג האשכנזים מדליקים בברכה וטוב שינהגו כאורח לעיל.

**ספרדי שביתו בחו"ל** - ויש פערי שעות בין הדלקת הוריו להדלקתו יכול להדליק בברכה במקום שבו הוא נמצא אפילו שמדליקים עליו בביתו.

אשתו, גם מרן יודה דשפיר מצי מברך, דבשלמא אם מדליק אחר ברכה של אשתו, יש לך לומר דאין זה תלוי בכונתו, דבין יברך בין לא יברך פטיר ועטיר בברכת אשתו, כי כל חדרים הצריכים הדלקה כבר נפטרו מן הברכה ממילא ע"י ברכה של אשתו, אבל אם עדיין לא ברכה אשתו אם ירצה להדליק בהם איך נפטרים, ואם יש לך לומר שנפטרים היינו משום שתאמר שזה יכוין לפטרם בברכת אשתו, על כן כיון דבכונתו תליא מילתא, הנה אם אין רוצה לכוין לפטרם אלא רוצה לברך הוא בעצמו מאיזה טעם נמנע אותו.